

۲۰۲۳/۰۸/۱۱

مختصات افغانستان/ شعرا، هنرمندان و خدمتگاران/ څېړنوال دکتور عبدالغفور لېوال

په قاموس کبير د استاد آصف بهاند ژوندلیک

نوبتگر شاعر، لیکوال، ژباړونکی، فولکلورپوه او فرهنگي شخصیت، پوهندوی محمد آصف بهاند د محمد عمر زوی، د ۱۹۵۷ زیږدي کال د دسمبر په ۲۳مه نېټه، د کابل چهاردهي د شکرالله خان کلي په یوه روښانه کورنۍ کې سترګې وغړولې. لومړۍ زدکړې یې د کابل په علاءالدین تجربوي ښوونځي او منځنۍ هغه یې په محمود طرزي لېسه کې بشپړې کړې. دولسم ټولګی یې د میدان ښار په نرخ په لېسه پای ته ورساوه.

استاد بهاند په ۱۳۵۵ لمريز کې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي ته بريالی او په ۱۳۵۸ لمريز کې یې دغه پوهنځي پای ته ورساوه. یوه موده د کابل په روښان دارالمعلمین کې استاد و. په ۱۳۶۰ لمريز کې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي په علمي کادر کې ومنل شو. استاد بهاند په ۱۳۶۶ لمريز کې د ارواښاد استاد کانديد اکادميسين محمد صديق روهي تر لارښووني لاندې خپله ماسټري بشپړه کړ.

استاد بهاند په ۱۳۵۶ کال کې شاعرۍ ته مخه

کړه، په ازاد – نوي پښتو شعر کې یې بريالی تجربې وکړې او په شلمه پېړۍ کې د ازادې پښتو شاعرۍ د دویم پښت له مخکښه شاعرانو څخه دی، چې د ازادې شاعرۍ تر څنګ یې د غزلونو او بولو په لیکلو دودیز قالبونه هم پاللې دي.

استاد بهاند د شعر لیکلو ترڅنګ په څېړنه، کوچنیانو ادبیاتو، او پوهنتوني درسي کتابونو په کښلو کې یاد نوم دی او د یوه پیاوړي رسنوال په توګه هم پېژندل کېږي.

د استاد بهاند کتابونه، څېړنې، مقالې او رسالې په هېواد کې دننه او بهر د ځینو ادبي جایزو په ورکړه ستایل شوي دي.

استاد هاغه مهال د کوچنیانو د ادبیاتو د تیوري او لیکنې لپاره هڅې کړې، چې په افغانستان کې په دې برخه کې ډېرو کمو لیکوالو کار کاوه.

استاد د شپېټمي لسیزې په اوږدو کې څو کاله د کابل پوهنتون د معتبرې علمي – اکاډميکي مجلې (اجتماعي علوم) مرستیال و.

همدا راز د راډیو افغانستان د روزني ادارې د علمي پروګرام «مور او اورېدونکي» د لیکوال په توګه د رسنیز کار تجربه هم لري.

استاد آصف بهاند د دافغانستان د ليكوالو ټولني د مركزي شورا غړی، په مسكو كې د افغانستان د فرهنگ ټولني منشي او د دغي ټولني د ادبياتو د څانگي مسئول پاتي شوی دی. اروپا ته تر راتللو روسته يې په سوېډن كې د مېشتو افغانانو د فرهنگي ټولني په گڼو سيمينارونو كې لکچرونه او ويناوې وړاندې کړې دي. استاد بهاند د مورنۍ ژبې پر ارزښت او په زدکړو كې د مورنۍ ژبې د ونډې په اړه گڼې ليکنې او ويناوې لري، چې دغي مهمې مسئلې ته له علمي پلوه د پام او هڅو په لومړي کتار کې ولاړ دی.

استاد چې پخپله د کوچنيانو د ادبياتو پنځوونکی و، د مهاجرت د تجربې او پيداگوژيکي پوهنې پر بنسټ په دې ډېر بڼه پوهېده، چې کډوال ماشومان څنگه په نوي ژوندچاپېريال کې له فرهنگي ستونزو سره مخ کېږي. د کوربه ژبو د زدکړو ترڅنگ د مورنۍ ژبې او خپل ملي فرهنگ د ساتنې په برخه کې د استاد نظريات، ويناوې او ليکنې گڼې او مهمې دي. استاد بهاند په دغو موضوعاتو کې د سوېډن په ستاکهولم، يوتيبوري او مالمو ښارونو کې لکچرونه او ويناوې لرلي دي.

استاد بهاند د پښتو فولکلور په تېره بيا لنډيو په برخه کې هم ځانگړې مطالعه او په زړه پورې څېړنې لري. په دې برخه کې د هغوی يو اساسي کار د پښتو لنډيو د راټولولو په څرنگوالي، رېرو او ستونزو څېړنه ده. که په راتلونکي کې ځوانان په دې برخه کې څېړنه و راټولونه کوي، د استاد بهاند دغه ليکنه د يوه لارښود په توگه ورپه کارېږي.

استاد بهاند د افغان - جرمن پر ليکه رسنۍ له فعالو ليکوالو او چلوونکيو څخه دی، چې د دغي مشهورې او مهمې پرليکه رسنۍ لويه برخه ترتيب و تنظيم و خپراوي له کلونو راهيسې پرمخ وړي. استاد د افغانستان په لوی قاموس (قاموس کبير افغانستان) کې هم ځانگړې پامور ونډه لري، چې د دغه افغاني مهم پرليکه پوهنغونډ لويه برخه يې د زيار ثمر دی.

استاد آصف بهاند د خپل فرهنگي خلاق ژوند په اوږدو کې لاندې علمي - ادبي اثار پنځولي دي:

- ۱ - پښتو ادب له ۱۲۵۰ څخه تر ۱۲۹۷ پورې (د ليسانس دورې مونوگراف)،
- ۲ - شعر د پښتو کلاسيکو شاعرانو له نظره (د پوهنپاښتو علمي رتبې ته د لورېدو له پاره علمي اثر)،
- ۳ - د معاصر پښتو شعر شکل او مضمون (د پوهنملي علمي رتبې ته د لورېدو له پاره علمي اثر)،
- ۴ - په پښتو شعر کې د انځور او تخييل مسأله (د پوهنډويي علمي رتبې ته د لورېدو له پاره علمي اثر)،
- ۵ - د پښتو ژبې گرامر او ادب، لومړی کتاب، د کابل پوهنتون د نا پښتو څانگو له پاره درسي کتاب (گستنرچاپ)،
- ۶ - د پښتو ژبې گرامر او ادب، دويم کتاب، د کابل پوهنتون د نا پښتو څانگو له پاره درسي کتاب (گستنرچاپ)،
- ۷ - د پښتو ژبې گرامر او ادب، دريم کتاب، د کابل پوهنتون د نا پښتو څانگو درسي کتاب (گستنرچاپ)،
- ۸ - د پښتو ادبياتو د لرغوني دورې منظوم متون، د پښتو څانگې درسي کتاب (گستنرچاپ)،
- ۹ - د پښتو ادبياتو د اوسنۍ دورې منظوم متون، د پښتو څانگې درسي کتاب (گستنرچاپ)،
- ۱۰ - د خوشال د دستارنامې منتخبات، د پښتو څانگې درسي کتاب (گستنرچاپ)،
- ۱۱ - د کوچنيانو ادبيات، د چاپ او خپرونو د دولتي کوميټې له خوا په ۱۳۶۶ کال کې خپور شوی دی او دويمه درجه مطبوعاتي جايزه يې گټلې ده،
- ۱۲ - مروړه مځکه (د شعرونو ټولگه)، په ۲۰۰۹ کال په کابل کې د دانش خپرنډويي ټولني له خوا خپره شوی ده،

د پاڼو شمېره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خپرو لولي

- ۱۳ - لاروركي لارويان، لومړی ځل په ۱۳۹۱ کال کې چاپ شوی دی، مومند خپرندويي ټولني خپور کړی دی او دويم ځل د ۲۰۱۷ کال په جولای کې په افغان جرمن آنلاین کې پر ليکه شوی دی،
- ۱۴ - د سمندر وړه بناپيری، ليکوال: هانس کریستين اندرسن، ژباړن: آصف بهاند، په ۲۰۱۸ کال په کابل کې چاپ شوی دی، مومند خپرندويي ټولني په جلال آباد کې خپور کړی دی،
- ۱۵ - د سمندر وړه بناپيری او نه (۹) نورې کيسې، ليکوال: هانس کریستين اندرسن، ژباړن: آصف بهاند، د ۲۰۱۸ کال په جنوري کې په افغان جرمن آنلاین کې پر ليکه شوی دی،
- ۱۶ - لنډی او د ټیتولو ستونزه، د ۲۰۱۸ کال په جون کې په افغان جرمن آنلاین کې پر ليکه شوی دی،
- ۱۷ - د کوچنيانو ادبيات، (د کوچنيانو ادبيات، تاريخي پس منظر، اوسنی حالت) دويم ټوک، د دوه زره اوه لسم (۲۰۱۷) کال په اگست کې، په افغان جرمن آنلاین پورتال کې پر ليکه شوی دی،
- ۱۸ - د باران سيوری (د شعرونو ټولگه)، د ۲۰۱۸ کال په اکتوبر مياشت کې په افغان جرمن آنلاین کې پر ليکه شوی ده،
- ۱۹ - د تعليم ډيوه او د نوي نسل روزنه (د مقالو ټولگه)، د ۲۰۱۹ کال په فبرورۍ مياشت کې، په افغان جرمن آنلاین پورتال کې پر ليکه شوی دی،
- ۲۰ - د امپراتور نوي جامې او شپږ نورې کيسې، ليکوال: هانس کریستين اندرسن، ژباړن: آصف بهاند، د ۲۰۱۹ کال په می مياشت کې په افغان جرمن آنلاین کې پر ليکه شوی دی،
- ۲۱ - د افغانستان له ماشومانو او کوچنيانو سره د تاوتريخوالي ستونزه (د مقالو ټولگه) د ۲۰۱۹ م کال په سپتمبر مياشت کې، په افغان جرمن پورتال کې پر ليکه شوی دی.
- ۲۲ - د ډنمارکي فرهنگ څو غوره بېلگې (د ډنمارک او ډنمارکيانو په باب د مقالو ټولگه)، لومړی ټوک، د ۲۰۲۰ م کال په جنورۍ مياشت کې، په افغان انلاين پورتال کې پر ليکه شوی دی.
- ۲۳ - يو ځل مي د لاس ورغوی وگوره! (شعري ټولگه)، د ۲۰۲۰ م کال په مارچ مياشت کې، په افغان انلاين پورتال کې پر ليکه شوی دی.
- ۲۴ - ژوندي يادونه، لومړی ټوک، د ۲۰۲۰ م کال په اپريل مياشت کې، په افغان انلاين پورتال کې پر ليکه شوی دی.
- ۲۵ - د تللو يادونه، لومړی ټوک، د ۲۰۲۰ م کال په جولای مياشت کې، په افغان انلاين پورتال کې پر ليکه شوی دی.
- ۲۶ - راشه! چې سترگې مي له مخکې نه راټولي کړمه، (څلورمه شعري ټولگه)، د ۲۰۲۰ کال په سپتمبر مياشت کې، په افغان انلاين پورتال کې پر ليکه شوی دی،
- ۲۷ - بنځگلي، لومړی ټوک، د ۲۰۲۰ کال په نومبر مياشت کې په افغان جرمن پورتال کې پر ليکه شوی دی،
- ۲۸ - مورې مننه چې ويده دي کړمه (پنځمه شعري ټولگه)، د ۲۰۲۱ کال په مارچ مياشت کې په افغان جرمن پورتال کې پر ليکه شوی دی،
- ۲۹ - مورنۍ ژبه، تعليمي نصاب او څو نورې مقالې، دا کتاب د ۲۰۲۱ کال اپريل مياشت کې په افغان جرمن پورتال کې پر ليکه شوی دی،
- ۳۰ - يو څراغ (د استاد شريف بهاند ژوند، علمي - فرهنگي هڅې او مړينه)، دا اثر د ۲۰۲۱ م کال د جولای پر ۱۷ مه نېټه د استاد شريف بهاند د لسم تلين د درناوي په پار انلاين شوی دی.
- ۳۱ - د نوي نسل روزنه او زموږ دريځ، دا کتاب د ۲۰۲۱ م کال په جون مياشت کې، په افغان جرمن پورتال کې پر ليکه شوی دی.

د پاڼو شميره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دلپکني د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خير و لولئ

- ۳۲ - کورونايي لنډۍ (د کورونايي لنډيو لومړنۍ ټولگه)، مقدمه، توضيحات او راټولونه: آصف بهاند، دا کتاب د ۲۰۲۲ کال په جولای میاشت کې په افغان جرمن پورتال کې پر لیکه شوی دی.
- ۳۳ - د تللو یادونه، دویم ټوک، د ۲۰۲۲ م کال په جولای میاشت کې، په افغان آنلاین پورتال کې پر لیکه شوی دی.
- ۳۴ - د افغانستان پر ماشومانو او کوچنیانو باندې د تاوتریخوالي ځونامي، د ۲۰۲۲ م کال په اپریل میاشت کې، په افغان آنلاین پورتال کې پر لیکه شوی دی.
- ۳۵ - ژوندي یادونه - دویم ټوک، د ۲۰۲۳ م کال په فبرورۍ میاشت کې، په افغان آنلاین پورتال کې پر لیکه شوی دی.
- ۳۶ - بنځگلي، دویم ټوک د ۲۰۲۳ م کال په مارچ میاشت کې، په افغان آنلاین پورتال کې پر لیکه شوی دی.
- ۳۷ - د نجونو د تعلیم مخنیوي تاریخي مسؤلیت چا ته ورله غاړې دی؟ د ۲۰۲۳ م کال په مارچ میاشت کې، په افغان آنلاین پورتال کې پر لیکه شوی دی.
- چاپ یا آنلاین کولو ته تیار:
- د شعرونو دوی ټولگي،
- او درې عنوانه څیرنیز کتابونه.

پوهندوی آصف بهاند او سمهال په ډنمارک کې ژوند کوي او په منظمه توگه د فرهنگي هڅو په لړ کې په څېړنه، لیکنه او شعر پنځونه بوخت دی.

د افغانستان لوی قاموس

مختصات افغانستان					
اسم یا کلمه	تصویر	بیوگرافي مختصر	معلومات مکملتر	تخصص	نوع محتوا
بهاند آصف		نوبتگر شاعر، لیکوال، ژباړونکی، فولکلورپوه او فرهنگي شخصیت، پوهندوی محمد آصف بهاند د محمد عمر زوی، د ۱۹۵۷ زېږدي کال د دسمبر په ۲۳مه نېټه، د کابل چهاردهي د شکرالله خان کلي په یوه روښانه کورنۍ کې سترگې وغړولې. لومړۍ زدکړې یې د کابل په علاءالدین تجریوي ښوونځي او منځنۍ هغه یې په محمود طرزي لېسه کې بشپړې کړې. دولسم ټولگی یې د میدان‌نار په نرخ په لېسه پای ته ورساوه. استاد بهاند په ۱۳۵۵ لمريز کې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي ته بريالی او په ۱۳۵۸ لمريز کې یې دغه پوهنځي پای ته ورساوه. یوه موده د کابل په روښان دارالمعلمین کې استاد و. په ۱۳۶۰ لمريز کې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي په علمي کادر کې ومنل شو. استاد بهاند په ۱۳۶۶ لمريز کې د ارواښاد استاد کانديد اکادميسين محمد صديق روهي تر لارښوونې لاندې خپله ماسټري بشپړه کړ. څېړنوال دکتور عبدالغفور لېوال	د استاد آصف بهاند ژوندلیک او فرهنگي شخصیت	نوبتگر شاعر، لیکوال، ژباړونکی، فولکلورپوه هنرمندان و خدمتگاران	

د پاڼو شمېره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څېر و لولئ